

Strømforsyning, UPS, backup - AC eller DC?

Al overvågning, styring og dataudveksling er afhængig af en stabil og konstant strømforsyning. Det gælder uanset om denne forsyning kommer fra en AC- eller DC-kilde, da langt de fleste applikationer et eller andet sted forsynes fra AC/DC-forsyninger

Scanpocons ADC5000-serie opfylder alle krav til anvendelse i DC-backupanlæg.

Af Karsten Møller

Det kan ofte betale sig at tænke lidt anderledes, når der skal vælges nødstrømsanlæg til en mindre applikation eller eltavle, der samtidig indeholder AC/DC-strømforsyninger. Typisk vælger man at sætte en eksternt monteret standard AC-UPS foran hele systemet. Dermed forsynes den interne strømforsyning og resten af udstyret i princippet afbrydelsesfrit ved strømsvigt. Men ofte kan den interne strømforsyning med fordel erstattes af en lader og et batteri, og så kan UPS'en spares.

DC-backup giver fordele

Ved at anvende integreret DC-backup kan man få en samlet løsning, der giver bedre funktionalitet og sikkerhed på en række områder:

- Sikkerhedsniveau (nødtid, redundans)
- Godkendelser (alarmer, eksportkrav)
- Reservekapacitet (startstrøm)
- Selektivitet (sikringer og kabling)
- Montage og tæthedegrad (tilslutning, IP-XX)
- Tolerance over for forsyningsnetets kvalitet

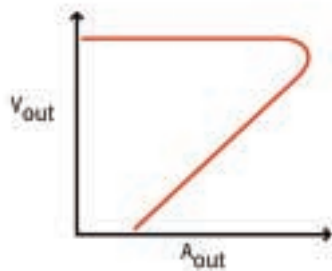
Integrering af nødstrømsanlæg i applikationen kræver som udgangspunkt, at hele lasten kan forsynes af den indbyggede strømforsyning. Evt. AC-forbrugere kan, som det typisk ses i større systemer, forsynes via DC/AC-invertere, hvis de ikke kan ændres til DC.

Integreret løsning

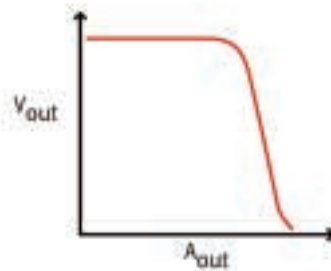
I et DC-backupsystem erstattes den almindelige strømforsyning i princippet af en type, der kan forsyne den kritiske last og samtidig oplade (vedligeholde) et batteri af passende størrelse. Batteriet monteres parallelt med denne forsy-

Scanpocon leverer komplette nødstrømsanlæg og komponenter til DC-backup af elektronik – både AC og DC

Strømforsyning med »foldback«-karakteristik.

Strømforsyning med »konstant strøm«-karakteristik. Velegnet til vedligeholdelsesladning af batterier.

ning, og lasten forsynes kontinuerligt herfra i tilfælde af strøm- eller ladersvigt. Hertil kommer evt. godkendelseskrav om overvågning af batteri og forsyning. Det vil desuden være tilrådeligt at montere en dybdeafladningsbeskyttelse i batterikredsen, der sikrer, at batteriet ikke ødelægges ved langvarige strømsvigt.

Dimensionering og redundans

En almindelig strømforsyning er ikke velegnet som batterilader, da den ikke er konstrueret til at levere konstant strøm. Er strømforsyningen af »foldback«-typen, vil et afladet batteri eller en kortslutning få den til at gå i strømbegrænsning og stoppe (se diagrammer). Laderen bør desuden være monteret med en diode i udgangen, så den ikke kortslutter batteriet ved en intern fejl. Dette sikrer også, at flere enheder kan monteres parallelt eller redundant (n+1).

Da laderen både skal forsyne lasten og lade på batteriet, kan dens minimumskapacitet (I_{min}) erfaringsmæssigt beregnes som: $I_{min} = I_{last} + (0,1 \times C10)$ hvor I_{last} er den beregnede belastning, og $C10$ er kapaciteten (Ah) på det batteri, der indbygges som backup. Størrelsen af batteriet fastsættes ud fra en vurdering af lastens størrelse i en nød-

driftssituation og ønsket om længden af nødtiden.

Beregningen bør foretages ud fra konstant effekt = $I \times U$ (»Watt«), da spændingen over batteriet vil falde under nøddriften og strømtrækket dermed stige.

Distribution og selektivitet

I større DC-anlæg har man typisk en distribution med et antal for-sikrede udtag. Dermed er kablingen til den enkelte lastenhed sikret, og en kortslutning af en enkelt forbruger vil ikke »trække« hele anlægget ned. I sådanne systemer er det også en stor fordel at have et batteri i forsyningskredsen, da det giver masser af effekt til at slå sikringerne i distributionen med.

Denne effektreserve er også en fordel i anlæg, der arbejder med ventiler, relæer og andre forbrugere, der har et kortvarigt, højt strømtræk i forbindelse med opstart.

Montage og sikkerhed

En af fordelene ved DC-backup er, at såfremt der anvendes kompakte, lukkede batterier af typen »VRLA«, kan hele anlægget monteres integreret i applikationen, også selvom der er tale om højere tæthedsgrader. Eksterne UPS-anlæg kan ofte kun monteres udvendigt med »løse« netforsyningsledninger, og de er vanskelige at fastgøre. Der er des-

uden kun få anlæg, der kan leveres med f.eks. UL-godkendelser, udtag for alarmfunktioner til evt. PLC'er m.m., som er standard i DC-anlæg. Typisk er UPS-anlæg kun udviklet og godkendt til kontorbrug, og de er derfor normalt dimensioneret til ca. 10 minutters nødtid ved fuld last.

Skal nødtiden være længere, må UPS-anlægget overdimensioneres væsentligt. Med en ren DC-løsning er dette ikke noget problem, og der kan langt billigere opnås meget lange nødtider og ægte redundant forsyning i hele systemet.

Større tolerance

Gode switch mode-ladere er desuden langt mere fleksible med hensyn til indgangsspænding og frekvensvariationer på forsyningsnettet. SCANPOCON anvender f.eks. den UL-godkendte Powernet ADC5000 serie, der fungerer fra 90 – 264 VAC fra 45 til 65Hz.

Disse forsyninger kan arbejde i et meget stort temperaturområde og har flere godkendelser med hensyn til industriel anvendelse, rystelser m.m.

Artiklens forfatter er ansat hos Scanpocon Metric A/S, der har stor erfaring i dimensionering af disse anlæg og leverer både til tavlebyggere, maskinbyggere og OEM-kunder. Yderligere oplysninger: www.scanpocon.dk